

ЗМЯШЧЭННЕ ЛІГНІНА Ў ПАДСОЧАНАЙ І НЕПАДСОЧАНАЙ ДРАЎНІНЕ САСНЫ

Жывіца, якая выдзяляецца пры падсочцы сасны, з'яўляецца адным з прадуктаў жыццедзейнасці дрэва. Просты падлік аб'ёму смаліных ходаў дрэва, запоўненых жывіцай, паказвае, што пры падсочцы адбываецца новаўтварэнне жывіцы ў колькасці, пакрываючай выцякаючую пры падсочцы.

У сувязі з гэтым узнікае пытанне аб уплыве падсочкі (г. зн. сістэматычнага ўзяцця з дрэва жывіцы, а, значыцца, і бесперапыннага ўтварэння ў смаліных ходах дрэва новых колькасцей жывіцы) на жыццё дрэва як з фізіялагічнага пункту гледжання, так і змянення тэхнічных уласцівасцей сасновай драўніны. Апошняе пытанне ў той ці іншай ступені атрымала сваё асвятленне ў сучаснай літаратуры аб падсочцы. Што-ж датычыць пытання аб уплыве падсочкі на хімічны састаў драўніны, то такіх даных у літаратуры няма. Выходзячы з указанага вышэй палажэння, што жывіца з'яўляецца прадуктам усёй жыццедзейнасці дрэва, можна выказаць меркаванне, што шматгадовае здабыванне жывіцы з дрэва будзе аказваць уплыў на змяненне хімічнага састава драўніны.

Галоўнымі састаўнымі часткамі драўніны з'яўляецца целюлоза і лігнін. Мэтай данага невялікага даследвання з'явілася вывучэнне ўплыву кароткачасовай (5 год) падсочкі на змяшчэнне ў першую чаргу лігніна, як вешчства, якое па меркаванню цэлага раду аўтараў абумоўлівае адзеравяненне клетачных абалонак і надае ім тым самым трываласць.

Для даследвання былі выкарыстаны аб'яссмолены ўзоры ад работы па даследванню ўплыву падсочкі на смалістасць сасны.

Узоры здрабняліся спачатку на шчапу, а потым на млыне ў апілки. Апілки прасейваліся праз сіта з адтулінамі 0,5 мм і з прасеяных апілак браліся навескі для аналізу. Для вызначэння лігніна быў прынят метада Кеніга з 72-процантнай сернай кіслатай, з фільтрацыяй праз фільтр Шота № 4. Шматлікія лапярэднія аналізы давалі вельмі падобныя вынікі, у той час як іншымі метадамі добрых вынікаў дабіцца не ўдалося.

У прыведзенай табліцы паказаны атрыманыя вынікі аналізаў 85 узораў (гл. табліцу).

Таблица

У % ад вагі ўзораў сухой абясмоленай драўніны

Працягласць падсочкі	Непадсочаныя					Аднагадовая падсочка					Двухгадовая падсочка					Трохгадовая падсочка					Пяцігадовая падсочка		
	№ 3		№ 4		Сярэдняе для 2-х дрэў	№ 5		№ 6		Сярэдняе для 2-х дрэў	№ 7		№ 8		Сярэдняе для 2-х дрэў	№ 1		№ 2		Сярэдняе для 2-х дрэў	№ 9		Сярэдняе для 2-х дрэў
	1	2	1	2		1	2	1	2		1	2	1	2		1	2	1	2		1	2	
Ля шыякі караня	30,5	30,0	31,2	31,2	30,7	30,8	31,0	30,3	30,2	30,8	31,0	30,8	31,4	31,0	31,0	30,1	30,4	31,2	32,4	31,0	31,1	31,4	31,2
На вышыні грудзей	31,2	31,4	31,3	31,7	31,4	31,2	31,6	31,6	31,8	31,5	31,5	31,4	31,5	31,5	31,5	32,0	32,2	31,8	31,4	31,8	—	—	—
На сярэдзіне кары на вышыні 1,5 м.	—	—	—	—	—	31,8	32,0	31,2	31,8	31,7	32,0	32,4	31,4	31,0	31,7	31,5	32,0	31,5	31,2	31,5	31,9	31,6	31,7
На 1/2 вышыні ствала	31,2	31,8	31,8	31,4	31,5	30,8	31,0	31,0	30,9	30,9	31,4	31,6	30,9	31,1	31,2	31,6	31,6	31,0	30,8	31,2	—	—	—
Ля кроны	31,6	32,2	31,2	31,8	31,4	31,7	31,8	32,4	31,9	31,9	32,0	31,7	31,8	31,8	31,8	32,0	32,3	31,8	32,0	31,7	32,1	31,9	32,0

З приведзеных даных можна бачыць, што змяшчэнне лігніна як у дрэвах непадсочаных, так і падсочаных вагаецца ў вельмі нязначных межах—у межах дакладнасці метада аналізу.

Таксама не назіраецца і змянення змяшчэння лігніна ў розных частках дрэва.

З даных ясна відаць павелічэнне змяшчэння лігніна ў верхняй частцы дрэў, прычым гэта мае месца ў падсочаных і непадсочаных дрэў.

На падставе даных аналізу можна сказаць, што кароткачасовая падсочка (5 год) не аказвае ўплыву на змяшчэнне лігніну.

Прымаючы-ж пад увагу, што лігнін, як указвалася вышэй, з'яўляецца адной з галоўнейшых састаўных частак драўніны, робіцца відавочным, што кароткачасовая падсочка 70—100-гадовых насаджэнняў, пры правільнай пастаноўцы тэхнікі падсочки, не аказвае практычна прыкметнага ўплыву на жыццездольнасць і жыццездзейнасць дрэва.

ЛІТАРАТУРА

1. П. А. Тольский—Очерки по химии лигнина.
2. Комаров—Изучение химического состава древесины. Журнал—Прикладная химия, 1933 г., в. 2.
3. Голов А. и Кац—Влияние условий серно-кислотного гидролиза на выходы лигнина. Журнал—Прикладная химия, 1935 г., в. 2.
4. Комаров и Яковлев—О химическом составе древесины. Журнал—Бумажная промышленность, 1932 г., № 3.
5. Смирнов—Методика определения лигнина. Журнал—Прикладная химия, 1934 г., в. 8.
6. Никитин Н. И.—Химия древесины. 1935 г.
7. Проф. Иванов—Биологические основы использования хвойных. 1934 г.